

Nr 47.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående älgavgifter
m. m.; given Stockholms slott den 14 januari 1938.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

---

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
14 januari 1938.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS,
MÖLLER, LEVINSON, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp, anmäler frågan om ändrade bestämmelser rörande *älgavgifter* och *älgskadefonden* samt anför:

I proposition, nr 214, till 1931 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att, med godkännande av de utav föredragande departementschefen tillstyrkta grunderna för älgjaktens ordnande och för bidrag till lindrande i vissa fall av skada av älg å gröda, medgiva uttagande av de enligt samma grunder avsedda avgifter.

Sedan riksdagen på sätt framgår av dess skrivelse den 30 maj 1931, nr 295, med åberopande av jordbruksutskottets, av riksdagen godkända utlåtande nr 79 anmält, att riksdagen med vissa ändringar och tillägg bifallit propositionen, utfärdades den 18 juli 1931 dels förordning (nr 306) med vissa bestämmelser angående jakt efter älg, dels ock kungörelse (nr 307) angående allmänna villkor och bestämmelser för bidrag ur älgskadefonden.

Den förstnämnda författningen innehåller bestämmelser *dels* om särskild jakttid för jakt efter älg, *dels* om skyldighet att för varje under allmän jakttid fälld älg betala en avgift av femton kronor, ävensom att för varje älg, som avses i meddelat tillstånd om särskild jakttid, erlägga en avgift av tjugufem kronor, *dels ock* därom att ifrågavarande avgifter skola sammanföras till en för riket gemensam fond, älgskadefonden, ur vilken efter vad särskilt stadgas skola utgå bidrag till lindrande av skada av älg.

Kungörelsen av den 18 juli 1931, nr 307, innehåller de närmare bestämmelserna angående rätten att erhålla bidrag ur älgskadefonden samt ordningen för sådant bidrags bestämmande och utbetalande. Det stadgas sålunda, att bidrag må kunna tillerkännas brukare av mindre brukningsdel för skada, som av älg förorsakats å honom tillhörig växande eller avmejad men ej inbärgad gröda. Skadan skall dock vara av väsentlig beskaffenhet och brukaren skall ej genom tillgodogörande av jakträtt eller eljest ha kunnat hålla sig skadeslös. Till den vars brukningsdel omfattar större areal odlad jord än femton hektar må bidrag utgå allenast när särskilda skäl föreligga. Till grund för prövningen av ansökan om bidrag, vilken ställes till Konungen, skall ligga syn och värdering av två ojäviga, i jordbruk kunniga män, vilka sökanden äger tillkalla. Värderingsinstrumentet jämte övriga ansökningshandlingar skola inom fjorton dagar efter det skadan skedde överlämnas till vederbörande lands- eller stadsfiskal, som det åligger att ofördröjligen överlämna handlingarna till länsstyrelsen jämte eget yttrande. Länsstyrelsen har därefter att före utgången av december månad med eget utlåtande till Konungen översända samtliga under året inkomna inlagor. Beviljat bidrag utbetalar statskontoret till länsstyrelsen, som har att ombesörja att bidraget kommer vederbörande till handa.

Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallades den 1 februari 1935 revisionssekreteraren Gustaf Adolf Bouveng såsom utredningsman för att verkställa utredning och avgiva förslag beträffande jaktlagstiftningsfrågor, varjämte godsägaren friherre Carl Bennet å Vasatorp, rektorn vid skogshögskolan Gustaf Lundberg, statssekreteraren Bernhard Näsgård samt ledamoten av riksdagens andra kammare, hemmansägaren Nils Olsson i Rödningsberg anmodades att såsom sakkunniga med utredningsmannen deltaga i överläggningar i ämnet.

Till utredningsmannen ha överlämnats åtskilliga, från sammanslutningar och enskilda personer inkomna framställningar om ändring i bestämmelserna om älgjakten, älgavgifterna och älgskadefonden.

Utredningsmannen har *dels* den 30 september 1936 avgivit betänkande med förslag rörande jaktlagstiftningsfrågor, del I, innehållande förslag till lag om rätt till jakt samt jaktstadga m. m., *dels ock* den 25 oktober 1937 inkommit med utlåtande och förslag angående ändrade bestämmelser i fråga om älgskadefonden m. m.

Innan jag närmare redogör för innehållet i dessa förslag, vill jag omnämna, att vid samtliga riksdagar under åren 1932—1935 väckts motioner,¹ vilka i huvudsak gått ut på begäran om sådan ändring i bestämmelserna om älgskadefonden, att uttagna avgifter för fällda älgar uppdelas på länsfonder

¹ 1932, II: 11; 1933, I: 136, I: 191, II: 362; 1934, I: 22, II: 43; 1935, I: 107, II: 239.

eller fonder för olika landsdelar samt att, i den mån fonderna icke helt tagas i anspråk för reglerande av älgskador, uppkommet överskott skall få användas för jaktvårdande uppgifter inom respektive län eller landsdel. I en vid 1935 års riksdag väckt motion¹ har föreslagits, att bidrag ur älgskadefonden må kunna tillerkännas jämväl trädgårdsodlare för skada av älg i trädgårdsanläggning. Vid riksdagarna 1934 och 1935 hava väckts motioner² om höjning till respektive 20 och 50 hektar av den gräns för arealen odlad jord, över vilken bidrag ur älgskadefonden må tillerkännas odlare allenast när särskilda skäl därtill äro. Slutligen har i motioner till 1936 års riksdag³ hemställts dels om höjning med tio kronor av älgavgifterna, dels ock om skärpning av kvalifikationerna hos syne- och värderingsmännen i syfte att göra uppskattningen av skadan mera tillförlitlig. Ingen av dessa motioner har föranlett någon riksdagens åtgärd.

Utredningsmannen har i betänkandet framlagt förslag att de bestämmelser i förordningen den 18 juli 1931, nr 306, som reglera den särskilda jakttiden för jakt efter älg, nämligen 1, 2 och 3 §§ samt 7 § första stycket, skola överflyttas till den jaktstadga varom, bland annat, betänkandet innehåller förslag.

Förslaget innebär i huvudsak dels en utökning av den särskilda jakttiden från nuvarande fjorton dagar till högst en månad, dels ock möjlighet att få denna jakttid uppdelad på flera perioder. Liksom för närvarande skall den särskilda jakttiden omfatta tiden för den allmänna jakten. Uppdelas den särskilda jakttiden å flera perioder, skall till samma period hänföras hela den allmänna jakttiden. De sålunda föreslagna ändringarna bygga på de senare årens erfarenheter i fråga om älgstammens utveckling. Det uttalas i betänkandet, att å de större älgvårdade områdena älgstammen numera uppnått avsevärd storlek men att detta ur jaktvårdssynpunkt glädjande förhållande medfört, att skadorna av älg blivit mycket betydande. Åtgärder för att hålla älgstammen inom rimliga gränser torde därför på många håll bliva erforderliga. Å stora älgmarker vore det då icke möjligt att utan forcering av jakten inom så begränsad tid som fjorton dagar medhinna nedläggandet av tillräckligt antal älgar. Vid dylik forcering bleve emellertid föga utrymme för beaktande av de djurskyddsvänliga synpunkterna. Även för den älgvårdare som väl icke hade att nedlägga ett särskilt stort antal älgar men som i stället ville söka höja älgstammens kvalitet kunde behov förefinnas att till förfogande hava en mera rundligt tilltagen tid än för närvarande vore möjligt.

I betänkandet har vidare anförts, att den jakt efter viss djurart, som direkt avsåge att nedbringa stammen till förhindrande av skador å, bland annat, åker, tänkts skola, då den skedde efter föreläggande eller förordnande jämlikt den föreslagna lagen om rätt till jakt, kunna efter särskilt medgivande av länsstyrelsen få äga rum å annan tid än som ur biologisk eller hushållsynpunkt kunde anses lämplig. Därvid hade förutsatts att man genom att fälla

¹ II: 63.

² 1934, II: 322; 1935, II: 142.

³ I: 22, II: 67.

djuren i omedelbart samband med deras skadeutövning skulle lättare kunna utmönstra de individer, som vore direkta skadegörare. Emellertid syntes det innebära uteslutande fördel, om en jakträttsinnehavare bereddes tillfälle att själv förebygga skadegörelse av älg, och detta vore grunden till förslaget, att den särskilda jakttiden skulle, när skäl därtill föreläge, kunna uppdelas å skilda perioder.

Det heter härom vidare i betänkandet, att utredningsmannen utgått ifrån, att, därest det t. ex. vore fråga om att förhindra skadegörelse av älg å åker, dylikt fällande av älg skulle i nödfall få äga rum till och med under sommaren. Då det emellertid därvidlag icke vore fråga om ordinär jakt efter älg, vilken under inga omständigheter borde få äga rum under annan tid än den biologiskt lämpliga jakttiden, som är på hösten, syntes vid meddelandet av dylikt tillstånd det villkoret böra uppställas, att jakten finge ske allenast å eller i omedelbar närhet av åker och företagas endast å sådana djur, som självmant växlade ut för att å åkern söka sin föda. Ur djurskyddsvänlig synpunkt torde därvid såsom ytterligare villkor böra uppställas, att, därest av årskalv åtföljd ko fälldes, det skulle åligga jakträttsinnehavaren att fälla jämväl kalven.

Inflytande älgavgiftsmedel otillräckliga.

Utredningsmannen har anført, att därest, såsom i betänkandet föreslagits, ur förordningen den 18 juli 1931 (nr 306) utbrytas och till jaktstadgan överförs de stadganden som reglera den särskilda jakttiden efter älg, det torde vara ändamålsenligt, att i en författning sammanföra stadgandena såväl om älgavgifterna som angående de allmänna villkoren och bestämmelserna för bidrag ur älgskadefond. Ett förslag till förordning angående älgavgifter m. m., upptagande de ändringar i nu gällande bestämmelser i ämnet, som av utredningsmannen föreslagits, har bilagts utlåtandet.

Utredningsmannen har erinrat, att de till älgskadefonden årligen inflytande medlen allt ifrån andra året av fondens tillvaro visat fortgående stegring. Anspråken på fonden hava emellertid stegrats i långt hastigare takt och de senaste åren avsevärt överstigit vad som influtit. Detta har haft till följd att tidigare behållning hos fonden konsumerats. Den 30 juni 1935 utgjorde ännu fondens behållning 29,602 kronor. Under tiden den 1 juli—den 31 december 1935 inflöto till fonden 114,230 kronor. Sammanlagda beloppet av de utav domänstyrelsen i princip tillstyrkta ersättningarna, avseende älgskador under år 1935, utgjorde emellertid 213,187 kronor, fördelade på 2,991 sökande. Med hänsyn till medlens otillräcklighet måste sistberörda belopp avsevärt reduceras och till en var skadelidande kunde utbetalas blott 67 % av den uppskattade skadan. Fonden utvisade vid 1935 års utgång en brist å 112 kronor. För år 1936, vilket års älgjakt uppvisade ett osedvanligt stort antal fällda älgar, nämligen 7,230, inflöto till älgskadefonden 130,502 kronor. De av domänstyrelsen i princip tillstyrkta skadeersättningarna för år 1936 utgjorde sammanlagt 191,691 kronor, fördelade på 2,403 sökande. Jämväl de för sistnämnda år av domän-

styrelsen såsom skäliga befunna ersättningarna hade alltså måst reduceras med 33 %. Fonden hade vid utgången av år 1936 en mindre behållning, uppgående till 2,996 kronor.

Älgavgifternas storlek.

Den närmast till hands liggande utvägen att ernå jämvikt mellan skadeersättningarna och de för gäldande av dessa tillgängliga medlen vore, enligt utredningsmannen, att höja älgavgifterna. En höjning av dessa med 10 kronor skulle, under förutsättning att det årliga utbytet av älgjakten i fortsättningen komme att uppgå till omkring 7,000 djur samt att kraven på ersättning icke överstege 1935 års nivå, möjliggöra utbetalning av i det närmaste full skadeersättning.

Utredningsmannen har emellertid icke ansett sig böra förorda höjning av älgavgifterna och som skäl härför anfört, att dessa redan nu måste anses i högsta laget. Särskilt gällde detta avgiften för under särskild jakttid fälld älg, men även den allmänna älgavgiften innebure, framför allt i de norra delarna av landet, där jaktmarkernas avlägsna läge och bristen på vägar ofta minskade möjligheten att vinna ekonomiskt givande avsättning av älgköttet, en ganska kännbar tunga. En höjning av sistberörda avgift skulle därför kunna befaras få till följd att man genom underlåten deklaration sökte undgå skyldigheten att erlagga sådan avgift. Vad anginge den så kallade licensavgiften visade erfarenheten, att densammas storlek redan nu verkade avhållande på benägenheten att söka tillstånd till särskild jakttid. En ytterligare höjning av licensavgiften kunde därför befaras komma att minska antalet av dem som begärde tillstånd till särskild jakttid.

Utredningsmannen har emellertid funnit det ur flera synpunkter önskvärt, att möjligheten att erhålla tillstånd till särskild jakttid utnyttjas mera allmänt än nu är fallet. Han har därom anfört följande:

Den längre jakttiden medförde först och främst, att jakten efter älg kunde anordnas så, att den icke lämnade rum för samma anmärkningar, som ur djurvänlig synpunkt med skäl riktades mot det sätt, varpå denna jakt bedrevs under den allmänna jakttiden. Den medgäve vidare att tillgodose urvalssynpunkterna. Vården av älgstammen borde nämligen icke taga sikte på allenast den kvantitativa tillväxten, stammens kvalitet skulle även befordras. Från skilda delar av landet klagades över små och klint utvecklade älgar och enighet rådde i stort sett därom, att en bidragande orsak härtill vore att söka i att den forcerade jakten under den allmänna jakttiden icke lämnade tillfälle till kvalitetsbefrämjande gallring genom uppsökande och bortskjutande av små eller eljest degenererade djur. Slutligen medgäve den längre jakttiden sådan reglering av avskjutningen att därigenom kunde tillgodoses icke endast hänsynen till älgstammens naturliga tillväxt i såväl kvantitativt som kvalitativt avseende utan även kravet på sådan begränsning av stammen, att älgskadorna hölles vid rimlig nivå. I sistnämnda avseende borde man nämligen, såsom förut antytts, taga sikte på att genom bortskjutande av särskilt skadegörande individer eller genom stammens nedbringande å sådana platser, där den med hänsyn främst till jordbruket icke borde få bli för talrik, förebygga vidare skada. Det insåges lätt att ut-

rymme för en dylik systematisering av avskjutningen funnes allenast under en förhållandevis lång jakttid. Det finge ej heller förbises att genom meravgiften för på licens fällda älgar älgskadefonden tillfördes betydande och välbehöfliga belopp.

Restitution av licensavgift.

Utredningsmannen har föreslagit, att därest i tillstånd till särskild jakttid avsett antal älgar icke bleve nedlagt, tillståndets innehavare skulle kunna hos länsstyrelsen återbekomma vad som blivit i avgift för mycket erlagt. För att komma i åtnjutande av dylik restitution skulle fordras, att tillståndshavaren gjorde ansökan därom hos länsstyrelsen sist inom en vecka från det den särskilda jakttiden utgick och att vid ansökningen fogades intyg av två ojäviga och trovärdiga personer angående antalet under sagda jakttid å området i fråga nedlagda älgar.

Utredningsmannen har i denna del anfört bland annat följande:

Det torde icke endast vara licensavgiftens storlek, som i oförmånlig riktning påverkade benägenheten att begära tillstånd till särskild jakttid. Den omständigheten att en tillståndsinnehavare, som av en eller annan anledning icke kunnat nedlägga det i tillståndet angivna antalet älgar, vore betagen möjligheten att återfå vad som i ett dylikt fall för mycket erlagts i avgift, hade härvidlag säkerligen icke varit utan betydelse. Ansåge man att den förmån för en jakträttsinnehavare eller en sammanslutning av sådana, som rätten till särskild jakttid måste anses innebära, krävde erläggandet av en särskild avgift, torde därigenom förmånen vara tillräckligt beskattad, och man alltså kunna avstå från den ytterligare fördyring av älgjakten, som avsaknaden av återbekommanderätten innebure och som särskilt för den, vars tillstånd omfattade ett ringa antal älgar, bleve kännbar nog, därest detta antal icke kunde nedläggas. Mot rätten att återbekomma erlagd avgift för älg, som icke kunnat nedläggas, kunde invändas, att en dylik rätt kunde tänkas medföra en frestelse till mindre noggrannhet i fråga om den utredning rörande älgstammens storlek, som skall bifogas ansökningen om tillstånd till särskild jakttid. Det torde emellertid få ankomma på den tillståndsbeviljande myndigheten att tillse, att härutinnan ingenting bleve eftersatt.

Allmänna villkor för bidrag ur älgskadefonden.

Utredningsmannen har i fråga om de allmänna villkoren för bidrag ur älgskadefonden framhållit, att därest skada skedde å *fruktodling*, kunde enligt nuvarande bestämmelser ingen ersättning beviljas, men att sådan skada dessbättre icke torde vara allmänt förekommande. Där den inträffade, måste den emellertid med hänsyn till att verkningarna därav, i motsats till skada å gröda, sällan vore begränsade till allenast det år skadegörelsen förövades, betecknas såsom minst lika svårartad som sistnämnda slag av skada. Möjlighet att utfå ersättning för älgskador å fruktodling syntes därför böra finnas. Rätt till ersättning borde dock icke tillkomma annan fruktodlare än sådan, som vore för sin utkomst beroende av odlingen, därvid såsom ytterligare villkor för beviljande av ersättning borde uppställas, att skadan vore av beskaffenhet att avsevärt inverka på odlarens utkomstmöjligheter.

I utlåtandet har vidare framhållits, att det visserligen vore obestriddigt, att även för den som ägde eller brukade större areal odlad jord än femton hektar älgskadorna kunde bliva nog så känbara. Gällande författning medgäve dock att härvidlag taga hänsyn till särskilt ömmande fall. I betraktande härav och av de stora anspråk, som redan nu ställdes på älgskadefonden, har utredningsmannen funnit att en så avsevärd utvidgning av de ersättningsberättigades krets som ett generellt fastställande av arealgränsen till förslagsvis tjugu hektar åtminstone icke för närvarande vore tillräddig.

Slutligen har i denna del utredningsmannen anfört att i vad mån skada av älg kunde genom åtgärder från jordinnehavarens sida förebyggas givetvis vore beroende på de lokala förhållandena. Frågan om vad som i sådant avseende skäligen skulle kunna anses åligga honom aktualiserades, om man medgäve innehavare av fruktodling ersättningsrätt. Det vore emellertid givet att fordringarna på jordinnehavaren uti ifrågavarande avseende icke finge sättas högt. Att genom bevakning eller stängselanordningar skydda till exempel en havretreg, som omgäves av skog, måste betecknas såsom utförbart eller i allt fall förenat med sådana besvär eller kostnader, att något dylikt icke rimligen kunde fordras av odlaren. Gränsade däremot den hotade marken allenast på någon kortare sträcka mot skogen, torde ett effektivt skydd mot älgarna mången gång kunna åstadkommas med enkla medel och ringa kostnader. Vore detta förhållandet i det särskilda fallet och underlåte jordinnehavaren att vidtaga sådan såsom skäligen ansedd skyddsåtgärd, borde han ej heller kunna göra anspråk på ersättning för inträffad skada. Denna regel syntes böra komma till uttryck i författningstexten.

Uppskattningen av liden skada.

Utredningsmannen har framhållit, att det vore en tämligen utbredd åsikt, att det nuvarande systemet med syn och värdering av »två ojäviga, i jordbruk kunniga män» icke helt fyllde måttet i avseende att utgöra en tillförlitlig grund för prövningen av det berättigade i ett skadeersättningsanspråk. Den avsevärda nedskärning av begärda skadeersättningar, som till exempel åren 1935 och 1936 blev resultatet redan av länsstyrelsernas granskning av ansökningarna eller i avrundade tal från respektive 254,800 och 221,600 kronor till respektive 215,200 och 193,700 kronor, syntes ock tyda på att syn och värdering på många håll icke verkställdes med tillbörlig noggrannhet. En mindre tillförlitlig eller i sämsta fall helt oriktig syn och värdering medförde emellertid icke blott, att sökanden orättmätigt utfinge ersättning ur älgskadefonden, den påverkade jämväl i oförmånlig riktning övriga sökandes möjlighet att erhålla sådan ersättning. Genom en skärpning av kvalifikationerna hos syne- och värderingsmännen borde man därför söka skapa största möjliga garanti för att primärmaterialet för bedömning av det befogade i en ansökan om skadeersättning bleve så fullständigt och riktigt som möjligt. Härvidlag borde, i huvudsaklig överensstämmelse med vad som

föreslagits i de förut omnämnda motionerna vid 1936 års riksdag, föreskrivas, att en av värderingsmännen skall vara antingen nämndeman eller ägodelningsnämndeman eller god man vid lantmåteriförrättning.

Gällande föreskrift att den skadelidande inom fjorton dagar efter det skadan skedde skall ingiva värderingsinstrumentet jämte övriga ansökningshandlingar till vederbörande lands- eller stadsfiskal hade, framhåller utredningsmannen vidare, i regel iakttagits av de sökande, men i åtskilliga fall hade ansökningarna ingivits först efter utgången av nämnda tid. Till en del hade dröjsmålet berott på att skadans omfattning icke kunnat inom den föreskrivna tiden med tillbörlig säkerhet konstateras. Utredningsmannen funne uppenbart, att ville man hava någon garanti för riktigheten av en uppgift, att skada å exempelvis växande gröda verkligen orsakats av älg, måste besiktning av den skadade marken ske i tämligen omedelbart sammanhang med skadans inträffande, och att föreskriften om ansökningshandlingarnas ingivande senast fjorton dagar efter det skadan skedde därför borde bibehållas såsom huvudregel. Emellertid borde man för det fall att skadans omfattning icke kunde inom den stadgade tiden konstateras i författningen uttryckligen medgiva anstånd med värderingen och ansökningshandlingarnas ingivande, till dess dylikt konstaterande kunde ske.

Territoriell uppdelning av älgskadefonden.

Utredningsmannen har till att börja med anført, att framställningarna om ändring i bestämmelserna angående älgskadefonden utvisade, att inom de nordliga länen finnes en stark opinion mot den nuvarande anordningen med en för hela riket gemensam älgskadefond. Man påpekade därvid, att från nämnda län avsevärda belopp årligen tillfördes fonden, medan inga eller högst obetydliga anspråk på ersättning för älgskador där förekomme, och man funne det obilligt, att de norrländska älgjägarna, vilkas ekonomiska utbyte av jakten ofta bleve ringa, skulle med sina älgavgifter bidra till ersättande av älgskador i övriga delar av landet.

Rörande de under åren 1931—1936 inom de sex nordligaste länen beviljade ersättningarna för älgskador samt den beräknade behållningen av de från nämnda län till älgskadefonden influtna medlen innehåller utlåtandet följande uppställning:

		Beviljade ersättningar åren 1931-36 kronor	Beräknad behållning för åren 1931-36 kronor
Norrbottns län	.....	2,587	8,711
Västerbottens	»	—	7,186
Jämtlands	»	—	30,481
Västernorrlands	»	184	8,206
Gävleborgs	»	2,215	18,951
Kopparbergs	»	9,954	57,202
		14,940	130,737.

Om uppställningen har utredningsmannen anfört:

Det under rubriken beviljade ersättningar upptagna beloppet vore missvisande i fråga om älgskadornas storlek, nämligen såtillvida att de för åren 1935 och 1936 beviljade ersättningarna endast utgjorde 67 % av de uppskattade skadorna. De av domänstyrelsen för nämnda år tillstyrkta ersättningarna uppgingo till respektive 5,515 och 4,815 kronor, härav kunde utbetalas allenast respektive 3,724 och 3,192 kronor. Sammanlagda beloppet av de ersättningar som skulle utbetalats, därest brist i övriga delar av landet ej förelegat, utgjorde alltså 18,354 kronor eller cirka 12.6 procent av de influtna älgavgifterna. Det kunde vidare anmärkas, att av de för år 1935 av domänstyrelsen tillstyrkta, oreducerade ersättningsbeloppen belöpte på varje skjuten älg, i Norrbottens län 12 kronor 1 öre, i Gävleborgs län 3 kronor 71 öre och i Kopparbergs län 5 kronor 6 öre. För landet i dess helhet utgjorde nämnda relationstal 32 kronor 15 öre. Motsvarande relationstal voro för år 1936, i Norrbottens län 7 kronor 20 öre, i Västernorrlands län 3 kronor 24 öre, i Gävleborgs län 3 kronor 94 öre, i Kopparbergs län 4 kronor 49 öre samt i landet i dess helhet 26 kronor 52 öre.

I betraktande av nu anförda förhållanden kunde det enligt utredningsmannens mening icke längre anses försvarligt att låta älgjakten inom de nordliga länen bidra till ersättande av älgskador i södra Sverige. Att nedsetta eller i vissa av ifrågavarande län helt borttaga älgavgifterna syntes emellertid icke tillrädligt. Älgstammen vore i de norrländska länen opropor­tionerligt svag. Det syntes där vara ett allmänt önskemål att härutinnan ernå förbättring. I den mån så komme att ske och älgarnas antal alltså ökade, torde älgskador kunna förväntas uppkomma jämväl i de län, där så hittills icke varit fallet, ehuru skadorna säkerligen icke komme att uppgå till mera avsevärda belopp. Däremot syntes det utredningsmannen innebära en rättvis lösning, därest man medgäve att inflytande älgavgifter finge, i den mån de icke toges i anspråk för reglerande av älgskador, användas för jaktvårdsändamål, i främsta rummet åtgärder för älgstammens vård och skydd. Ett dylikt medgivande kunde inom de sex nordligaste länen bliva av stort värde för jaktvårdsarbetet och detta så mycket mer som de från dessa län till den jaktvårdsfond, varom betänkandet innehölle förslag, inflytande medlen med säkerhet torde komma att understiga behovet av sådana medel. Den nu för hela riket gemensamma älgskadefonden syntes alltså böra uppdelas på två fonder, en för de sex nordligaste länen och en för riket i övrigt. Fonderna borde benämnas *älgskadefonden för norra Sverige* och *älgskadefonden för södra Sverige*. Det borde tillkomma Konungen att på framställning av domänstyrelsen eller vederbörande länsstyrelse besluta om bidrag ur älgskadefond till jaktvårdsändamål.

Utfyllnad av älgskadefonden för södra Sverige.

Utredningsmannen har framhållit att genom den föreslagna uppdelningen av älgskadefonden de tillgängliga medlen för reglering av älgskador inom de delar av riket, som skulle komma att omfattas av älgskadefonden för södra Sverige, komme att minskas med ett årligt belopp av mellan 20,000 och 25,000

kronor. I de mellersta och södra delarna av landet torde å andra sidan förhållandevis rikligt med medel komma att tillföras jaktvårdsfonden. Då upprätthållandet där av en kvantitativt tillfredsställande älgstam måste anses vara av väsentligt intresse ur jaktvårdssynpunkt, syntes man, därest man medgäve att inom de nordliga länen förefintlig brist i jaktvårdsfonden utjämnades med medel från älgskadefonden, i de mellersta och sydliga länen kunna genom skäligt bidrag av jaktvårdsfonden, därest en sådan genom statsmakternas beslut komme till stånd, medverka till att ersätta de skador, som vore förbundna med förekomsten av landets värdefullaste villebråd. Huruvida och med vilket belopp sådant bidrag skulle lämnas torde böra av Kungl. Maj:t avgöras från fall till fall.

Yttranden.

Till följd av remiss hava utlåtanden över förslaget avgivits av statskontoret, domänstyrelsen och samtliga länsstyrelser. Domänstyrelsen har överlämnat yttranden från överjägmästarna och styrelsens jaktvårdskonsulent. Vid åtskilliga länsstyrelser utlåtanden hava fogats yttranden från korporationer och enskilda. Sålunda hava yttranden avgivits av Blekinge läns samt Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott ävensom av Uppsala läns, Södermanlands läns, Östergötlands läns och Blekinge läns jaktvårdsföreningar, Göteborgs jaktsällskap, Älvsborgs läns södra och Älvsborgs läns norra jaktvårdsföreningar, Skaraborgs läns, Örebro läns, Dalarne, Jämtlands läns och Västerbottens läns jaktvårdsföreningar jämte en del enskilda personer. Därjämte har yttrande inkommit från styrelsen för Svenska jägareförbundet.

Efter en redogörelse för bruksförhållandena, älgskadornas storlek och antalet fällda älgar inom länet har *länsstyrelsen i Kronobergs län* understrukt utredningsmannens förordande av bestämmelser om särskild jakttid av sådan innebörd, att därigenom kunde främjas även en under vissa förhållanden påkallad reducering av älgstammen samt därvid anført, att det ville synas som om förhållandena i länet skulle giva anledning till särskilt övervägande icke minst i sist berörda avseende. Det syntes uppenbart att det för många jordbrukare i länet vore ett avsevärt intresse, att icke älgstammen tilllättes bliva alltför stor. Måhända borde detta intresse genom lagstiftningen säkerställas även utöver vad som kunde följa av en utsträckning av den särskilda jakttiden. I varje fall syntes nödvändigt att genom lagstiftningen trygga, att direkt och påvisbar skada genom älgar för jordbrukare i deras näring kunde i huvudsak bliva ersatt genom uppsamlad älgskadefond eller annorledes disponibla medel. Härvid borde gälla de förutsättningar som angäves i gällande lagstiftning för erhållande av bidrag från älgskadefonden, respektive av utredningsmannen i hans författningsförslag i nära anslutning därtill med viss ökad omfattning förordats.

Förslaget om rätt för licensinnehavare, som av någon anledning icke kunnat nedlägga i licensen avsett antal älgar, att av erlagda avgifter återbekomma vad sålunda belöper på icke fälld älg har i så gott som samtliga yttrandena i princip tillstyrkts och i flera av dessa har framhållits, att införandet av en sådan rätt kan tänkas bidraga till att tillstånd till utsträckt jakttid kommer att sökas i större utsträckning. *Domänstyrelsen* har dock funnit sig kunna endast i viss utsträckning biträda förslaget i denna del samt under förutsättning tillika, att möjlighet till skärpt kontroll föreligger, vilken enligt styrelsens mening bör tillgodoses genom att älgskadefonden uppdelas å länsfonder. För att en dylik rätt icke skall locka en mindre nogräknad sökande till att begära licens för ett väl högt antal älgar eller föranleda okynnesansökningar bör emellertid för mycket erlagda förskottsavgifter icke i sin helhet göras till föremål för återbäring, utan viss del därav, förslagsvis 15 kronor per älg tillfalla fonden. *Styrelsen för Svenska jägareförbundet* har utan att göra något eget uttalande förmått, att åtskilliga av de till förbundet anslutna jaktvårdsföreningarna uttalat betänkligheter mot den föreslagna rätten till restitution, därvid som huvudsakligt skäl anförts, att med den i utsikt ställda utsträckt jakttiden för licensinnehavare svårighet icke bör föreligga att fälla det av licensen omfattade antalet älgar, om detta ej tilltagits för högt, samt att medgivande om avgifternas återfående kan leda till missbruk i sistnämnda hänseende, vilka bliva svåra att kontrollera.

Länsstyrelsen i Örebro län har då det kunde förutsättas att tillstånd till jakt å särskild jakttid av länsstyrelserna endast medgäves sådana jakträttsinnehavare som vore välkända och vinnlade sig om en god jaktvård, funnit det kunna utan olägenhet eller risk föreskrivas, att även avgifterna för å särskild jakttid fällda älgar skola erläggas först efter utgången av den särskilt fastställda jakttiden. Restitutionsförfarandet skulle härigenom bliva överflödigt. Dylik jakträttsinnehavare borde i så fall endast underkastas motsvarande skyldighet som vanlig jakträttsinnehavare, nämligen att sist å tredje dagen efter utgången av den särskilda jakttiden till länsstyrelsen avlämna en på tro och heder underskriven uppgift å det antal älgar som under jakten nedlagts samt därvid inbetala den föreskrivna avgiften. Förslag av i huvudsak samma innebörd hava framförts av *länsstyrelserna i Stockholms och Älvsborgs län*, vilken sistnämnda myndighet därvid åberopat uttalande av *Södra Älvsborgs läns jaktvårdsförening*.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län har ifrågasatt, huruvida icke den sålunda föreslagna förmånen kunde ge anledning till någon höjning av licensavgiften, exempelvis till högst 30 kronor. *Statskontoret* har framhållit att för den händelse i fråga om rätten till restitution tvekan skulle yppa sig av den anledningen, att de medel som slutligen skulle stå till förfogande för avsett ändamål därigenom befarades komma att avsevärt minskas, det syntes ämbetsverket att till motvägande härav avgiften för de älgar som verkligen fälldes, skulle kunna i någon mån höjas, förslagsvis till 30 kronor. Även *domänstyrelsen* samt *länsstyrelserna i Östergötlands, Jönköpings och Kalmar län* hava förordat en måttlig höjning av licensavgiften. *Domänstyrelsen* har därvid fun-

nit licensavgiften för södra Sverige kunna sättas förslagsvis till 35 kronor. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* har ansett höjningen, som länsstyrelsen föreslagit till 5 kronor, böra beslutas för de mellersta och södra delarna av landet men å andra sidan gälla såväl licensjakten som den allmänna jakten. Under förutsättning att tillräckliga medel icke erhållas genom den ökade användning av licensjakten, som kunde förväntas bli en följd av en utsträckning av den särskilda jakttiden, har *länsstyrelsen i Kristianstads län* funnit böra övervägas huruvida icke en mindre höjning av avgifterna bör ske. *Länsstyrelserna i Uppsala och Södermanlands län* hava däremot ansett sig icke kunna förorda höjning av vare sig licensavgiften eller den allmänna älgavgiften.

Förslaget att uppdelna älgskadefonden på en fond för de sex norra länen och en fond för övriga delar av landet har i flertalet yttranden tillstyrkts eller lämnats utan erinran. *Länsstyrelsen i Jönköpings län* har därvid, utan att uttala något direkt avstyrkande, erinrat om att genom den föreslagna anordningen differensen mellan älgskadefondens medel och de godkända skadeersättningarna ej kommer att upphävas, samt att tidigare väckts förslag om en än längre gående uppdelning av fondens medel, nämligen å länsfonder eller fonder för olika landsdelar. Enligt länsstyrelsens mening kunde det, därest man väl övergivit principen om fondens odelbarhet, förty befaras, att ytterligare uppdelning av fonden komme att ske med därav föranledd skärpning av den nyssnämnda differensen. *Länsstyrelsen i Värmlands län* har ansett älgskadefonden böra uppdelas på flera fonder samt för det fall att ej en uppdelning i länsfonder kunde anses riktigast, tillstyrkt förslaget. Därvid har emellertid länsstyrelsen hävdadt, att Värmlands län i vad angår älgjakten närmast vore att jämställa med de nordligare länen och alltså borde tillhöra den norra gruppen. Som stöd för denna åsikt har länsstyrelsen framhållit, att under budgetåren 1933—1937 inkomsterna inom länet till älgskadefonden med över 17,000 kronor överstigit de utbetalda skadeersättningarna och att således över 43 procent av älgavgifterna inom länet använts till skadeersättningar inom de södra länen.

Domänstyrelsen, länsstyrelsen i Kopparbergs län samt styrelsen för Svenska jägareförbundet hava direkt förordat en uppdelning av älgskadefonden å länsfonder medan åter *statskontoret, överståthållarämbetet* samt *länsstyrelserna i Uppsala och Älvsborgs län* avstyrkt varje uppdelning av fonden.

I sitt yttrande har *statskontoret* erinrat om det yttrande ämbetsverket den 2 december 1933 avgav över en av Jämtlands läns jaktvårdsförening till Kungl. Maj:t gjord hemställan om åtgärder i syfte att från nämnda län inflytande älgavgifter skulle få användas till jaktvårdsarbetet inom länet. I nämnda yttrande hade statskontoret uttalat bland annat följande:

Såvitt ämbetsverket kunde bedöma, kunde det anses motiverat, att, därest ett stadigvarande överskott å älgskadefonden skulle visa sig uppkomma, detta överskott eller åtminstone viss del därav finge användas för anordnande av jaktbevakning för älgstammens skyddande å de orter inom landet, där så erfordrades. Däremot funne ämbetsverket den ifrågasatta användningen av

älgskadefondens medel för jaktvårdande ändamål i allmänhet icke böra förekomma, då en sådan användning av medlen fölle helt utanför ramen av det ändamål, för vilket medlen ursprungligen avsetts. Skulle den allmänna jaktvården anses böra genom några statliga åtgärder tillgodoses, syntes detta böra ske genom uttagande av en allmän jaktvårdsavgift. Även om statskontoret sålunda funne skäl kunna anföras för en utvidgad användning av älgskadefondens medel, antog dock ämbetsverket, att med hänsyn till den ställning till förevarande spörsmål, som riksdagen vid upprepade tillfällen intagit, Kungl. Maj:t icke skulle vilja då vidtaga någon åtgärd i förevarande avseende. I varje fall syntes så icke böra ske innan ytterligare erfarenhet vunnits om möjligheterna för fonden att med hänsyn till de anspråk å skadestånd, som kunde komma att ställas å densamma, bestrida utgifter även för annat ändamål än det gällande bestämmelser avsåge. Statskontoret ansåge sig förden skull icke kunna förorda bifall till framställningen.

Statskontoret har vidare erinrat om att när 1931 års riksdag medgav uttagande av jaktavgifter å älg, ansågos dessa avgifter böra sammanföras till en för hela riket gemensam fond, bland annat för att möjliggöra utgivande av bidrag för skadegörelse av älg jämväl inom län, där sådana avgifter icke inflöte. Att därvid även beaktats, att inom vissa delar av landet skada av älg å gröda ej alls eller i allenast mindre omfattning förekom, framginge av vederbörande departementschefs uttalande vid avgivandet av förenämnda proposition.

Statskontoret har därefter anfört:

Såsom i utredningen framhållits, hade under senare år inlevererade älgavgifter i allt större utsträckning visat sig otillräckliga för täckande av behovet av medel för utbetalande av skadeersättningar. Ur den synpunkt, som statskontoret framfört i nämnda utlåtande och vilken ämbetsverket alltjämt omfattade, vidhölle därför ämbetsverket, att den föreslagna uppdelningen på olika landsdelar av redovisningen och användningen av inflytande älgavgifter ej vore lämplig. Genom den av utredningsmannen föreslagna åtgärden att vid en uppdelning av älgskadefonden genom skäligt bidrag ur jaktvårdsfonden — därest en sådan fond komme till stånd — medverka till ersättande av älgskador i de mellersta och sydliga länen skulle visserligen anspråken på skadeersättningar inom dessa län måhända kunna tillgodoses i samma utsträckning, som nu vore fallet. Med hänsyn till det ursprungliga syftet med älgavgifterna syntes det emellertid statskontoret oriktigt att, innan hela rikets behov av ersättning för skada vore fyllt, använda dessa avgifter för jaktvårdsändamål, likasom ock att för skadeändamål taga i anspråk medel av en blivande jaktvårdsfond. För den händelse de nordliga länen ansåges böra erhålla kompensation för därifrån härrörande bidrag till skadeersättningar inom rikets övriga delar, borde sådan kompensation hellre åvägbringas på annan väg och utan att någon uppdelning av älgskadefonden vidtoges.

Överståthållarämbetet har som sin uppfattning uttalat att en nyordning på området lättast kunde ske genom en jämkning av älgavgifterna på det sättet, att dessas belopp anpassades för varje landsdel efter omfattningen av där uppkommande älgskador. Genom en dylik anordning bleve en uppdelning av älgskadefonden obehövlig och de förut anmärkta olägenheterna därav kunde helt undvikas. Beträffande de norra landsändarna kunde vidare en betydande nedsättning av avgiften bliva möjlig, där ej avgiften helt kunde avskaffas.

För de södra landsändarna åter torde på många håll en icke oväsentlig höjning av avgifterna bliva erforderlig. Några betänkligheter häremot har ämbetet förklarar sig icke hysa, då avgifterna ändock finge betraktas som jämförelsevis ringa i förhållande till den inkomst som älgjakten medförde för dess utöware.

Länsstyrelsen i Uppsala län åter har ansett förslaget om att täcka brist i älgskadefonden för södra Sverige med medel ur jaktvårdsfonden strida mot förslaget till lag om rätt till jakt, enligt vilket jaktvårdsfonden skall användas till främjande av jaktvården inom riket. Länsstyrelsen har anfört, att jaktvårdsfonden sannolikt komme att behöva helt tagas i anspråk för detta ändamål, och att således det nu föreliggande förslaget syntes leda till en minskning av ersättningen för älgskadorna, bland annat i Uppsala län, där under år 1936 i älgavgifter inflöto 7,870 kronor medan för samma år för älgskador utbetalades 8,022 kronor.

Jämväl i andra yttranden såsom av *Södra Älvsborgs läns jaktvårdsförening* och *styrelsen för Svenska jägareförbundet* ha riktats gensagor mot förslaget att tillgripa jaktvårdsfondens medel för älgskaderegleringar, medan förslaget att för jaktvårdsändamål kunna använda överskott å älgskademedel tillstyrkts av bland andra *länsstyrelserna i Västmanlands, Gävleborgs och Norrbottens län*. Sistnämnda länsstyrelse har därvid framhållit, att tjuvskytte å älg i stor utsträckning förekommer i de nordligaste länen men att på grund av de stora avstånden och brist på medel effektiv bevakning hittills icke kunnat åstadkommas.

Domänstyrelsen, som ställt sig bestämt avvisande mot förslaget att anlita jaktvårdsmedel för att fylla brist i älgskadefond, har såsom tidigare omnämnts förordat en uppdelning av älgskadefonden på länsfonder och därvid anfört i huvudsak följande.

En granskning med ledning av tillgängliga uppgifter rörande förhållandena de sjutton sydligare länen emellan — Gotlands län, där älg saknades, kunde härvid lämnas ur räkningen — gåve vid handen, att influtna älgavgifter inom vissa län varit tillräckliga för gäldande av i princip godkända krav å ersättning för uppkomna älgskador, medan älgavgifterna inom andra län kunnat täcka allenast en obetydlig del av de prövade ersättningsbeloppen. Det vore härav tydligt, att för närvarande älgavgifter från vissa av nu ifrågavarande län anlätades till reglerande av ersättningar för älgskador inom andra län. Detta sakförhållande tydde på att en ytterligare uppdelning av fonden borde komma till stånd, därest en rättvis fördelning av älgavgifterna skulle kunna åvägbringas, och styrelsen hyste för sin del den uppfattningen, att de länsvis influtna avgifterna borde bilda av länsstyrelserna förvaltade länsfonder. Åtskilliga andra skäl syntes jämväl tala för en dylik åtgärd. Sålunda torde inom de län, där influtna älgavgifter icke försloge till ersättande av de genom älg orsakade skadorna, en hårdare beskattning av älgstammen vara ofrånkomlig. Denna åtgärd kunde genomföras för länet genom bestämmande för detsamma av en med hänsyn härtill förlängd allmän jakttid ävensom genom utövande av den rätt att medgiva särskild jaktid, som låge i länsstyrelsens hand. Omvänt torde inom vissa län, där behållning å influtna avgifter uppstått, åtgärder böra vidtagas för älgstammens förkovran därstädes, dels genom begränsning av den allmänna jakttiden för länet och återhållsamhet vid

meddelandet av tillstånd till särskild jakttid, dels ock genom direkta jaktvårdsåtgärder, vilka länsstyrelsen borde äga befogenhet att stödja genom bidrag ur fonden. Vidare syntes anordnande av länsfonder möjliggöra ett förenklat förfaringsätt för reglering av älgskadorna därigenom, att prövningen av ersättningsanspråken kunde anförtros åt länsstyrelsen, som ju därvid hade möjlighet att anlita bistånd av de sakkunniga myndigheter och sammanslutningar, vilka funnes representerade inom länet. Slutligen syntes förvaltningen av länets älgskadefond innebära en direkt anledning för länsstyrelsen att hålla hand däröver, att värdering av uppkomna älgskador skedde efter enhetliga och skäligen grunder.

Styrelsen för Svenska jägareförbundet har, med erinran om ett av förbundsstyrelsen år 1929 avgivet förslag i ämnet, hemställt att frågan om älgskadefonden måtte lösas i huvudsaklig överensstämmelse med sagda förslag med den ändring likväl, att länsstyrelse skall äga att i den mån överskott på medel uppstå utbetala bidrag jämväl till jaktvårdsändamål, i första hand älgstammeus vård och skydd. Huvudgrunderna i förslaget i fråga voro följande.

Gäldandet av ersättningen för älgskador skulle bli en angelägenhet för varje län (landstingsområde) för sig. Avgifterna från varje län (landstingsområde) skulle sammanföras till en länsfond, varifrån ersättningarna skulle utgå. Avgifterna skulle bestämmas för varje landstingsområde till ett efter behovet beräknat belopp, dock inom vissa maximi- och minimigränser. Fonderna skulle förvaltas av respektive länsstyrelser, vilka skulle hava att efter prövning besluta om utbetalning ur fonderna.

Förbundsstyrelsen har som sin mening uttalat, att genom en sådan anordning de mest överklagade olägenheterna av det nuvarande systemet skulle bortfalla. Ingen landsdel skulle behöva betala till skador i en annan, kanske långt därifrån liggande landsdel. Jägarna inom länet finge ett stort intresse i att se till att värderingarna skedde på ett rättvist sätt, då detta nämligen komme att direkt inverka på den avgift de skulle få betala. Om fastställandet av avgifternas belopp skulle ankomma på landstingen eller Kungl. Maj:t vore i sig själv tämligen likgiltigt, men det förstnämnda alternativet syntes dock mest tilltalande, enär därigenom ortsmenigheten finge ett direkt intresse i saken.

Enligt *länsstyrelsens i Kopparbergs län* åsikt är det ställt utom tvivel, att en länets egen älgskadefond kommer att bidra till å ena sidan främjandet av en saklig undersökning och bedömning av älgskadorna och frågan om deras ersättande samt å andra sidan ett förbättrande av möjligheterna att uppfylla och iakttaga jaktvårdande uppgifter och angelägenheter inom länet. Länsstyrelsen har därför funnit frågan om älgskadefonden böra göras till föremål för omprövning och i samband därmed jämväl frågan om en regleringsfond för de i avseende å inflytande älgavgifter sämst ställda länen. En lösning av båda dessa frågor har länsstyrelsen tänkt sig kunna ske på så sätt, att älgavgifterna inom ett län fördelas med 90 procent på länets älgskadefond samt 10 procent till en för hela riket gemensam älgskadefond.

Mot förslaget att medgiva ersättning ur älgskadefonden jämväl för skada å fruktodling har i princip ingen erinran framställts. Beträffande de för

ifrågavarande ersättningsrätt föreslagna villkoren har länsstyrelsen i Jönköpings län understrukit vikten av att de bliva uppställda, medan i vissa andra yttranden härvidlag yppats viss tvekan. Sålunda har *statskontoret* ifrågasatt huruvida den i sådant avseende föreslagna bestämmelsen är tillräcklig och därvid framhållit, att då verkningarna av skadegörelse å fruktodling kunna sträcka sig över en lång tid framåt, de ekonomiska konsekvenserna av dylika skador kunna bliva av så väsentlig omfattning, att större möjligheter för beviljande av ersättningar än de föreslagna böra stå öppna. *Länsstyrelsen i Uppsala län* har funnit den föreslagna formuleringen medföra, att ersättning för skada å fruktodling allenast i undantagsfall kan utgå samt därom anfört följande.

Det syntes bliva synnerligen svårt att i föreskriven omfattning bevisa skadans verkan i varje särskilt fall. En sådan bevisning förutsatte uppskattning av innehavarens avkastning av trädgården i dess helhet och av de priser, som han under den föreliggande säsongen kunde påräkna. Såväl avkastningen som priserna torde icke kunna bestämmas förrän efter säsongens slut. Uppskattningen av älgskadan måste då bliva ganska oviss. Enligt länsstyrelsens uppfattning borde därför endast förutsättningar, motsvarande vad som gäller beträffande skada å gröda, gälla även för trädgårdsodlare. Länsstyrelsen ville därjämte ifrågasätta, huruvida möjligheten till ersättning icke borde utsträckas till annan trädgårdsodling än frukt. Exempelvis innehavare av handelsträdgårdar med vissa köksväxter till specialitet torde kunna lida avsevärd skada, om älgar skulle intränga i trädgården.

Länsstyrelsen i Kristianstads län har framhållit, att genom det föreslagna villkoret, att skada å fruktodling skall vara av beskaffenhet att avsevärt inverka på odlarens utkomstmöjligheter, en fruktodlare kommer i sämre ställning än annan odlare av jord. Enligt länsstyrelsens mening finnes så mycket mindre skäl att godtaga en dylik konsekvens som skada å fruktodling ofta har verkningar utöver det år skadegörelsen förövat, varför länsstyrelsen förordar sådan ändring av den ifrågavarande bestämmelsen att ersättning för skada å fruktodling skall kunna utgå, där det visats, att skadan är av väsentlig beskaffenhet. Jämväl enligt *länsstyrelsen i Örebro län* mening är bestämmelsen väl sträng och bör i stället formuleras så, att ersättning må utgå därest ej skadan är av beskaffenhet att allenast i ringa mån inverka på odlarens utkomstmöjligheter.

De i ändamål att skapa starkare garanti för ett tillförlitligt bedömande av anspråken på skadeersättningar föreslagna skärpta bestämmelserna hava i allmänhet tillstyrkts eller lämnats utan erinran. *Domänstyrelsen* har därvid uttalat, att det syntes styrelsen i hög grad önskvärdt, att enhetliga principer för värderingen bleve genomförda över hela landet och att det fördensskull borde fastställas ett formulär till värderingsinstrument, tillämpligt för olika fall och jämväl för fruktodlingar, vilket formulär borde ingå som bilaga till den blivande författningen i ämnet. Förslag av enahanda innebörd hava även framförts i yttrandena av *länsstyrelserna i Uppsala och Skaraborgs län* samt *styrelsen för Svenska jägareförbundet*.

Nämnda *förbundsstyrelse* har funnit kretsen av värderingsmän kunna, för

att i möjligaste mån nedbringa kostnaderna för värderingen, utvidgas sålunda, att länsstyrelse erhåller befogenhet att såsom värderingsmän förordna i lantbruk kunniga jägmästare, forstmästare, kronojägare och skogsvaktare. Jämväl *länsstyrelsen i Värmlands län* har funnit lämpligt att kretsen av värderingsmän utvidgas och har föreslagit, att värderingar, verkställda av jämte annan person landsfiskal, ordförande i kommunalnämnd, fjärdingsman, länsskogvaktare eller kronojägare, skola kunna godkännas. *Länsstyrelsen i Skaraborgs län* har ifrågasatt, huruvida icke i en blivande ny författning bör intagas bestämmelse om att vederbörande jägmästare må höras över ansökning om skadeersättning, och *länsstyrelsen i Gävleborgs län* har förordat en ytterligare skärpning av värderingsmännens kvalifikationer genom ett stadgande om att båda värderingsmännen skola vara kända för vederhäftighet. *Länsstyrelsen i Norrbottens län* har framhållit, att inom länet älgskadorna oftast förekomma å avlägset belägna utängar, tillhörande skogsbyar med ett avstånd på kanske sex till åtta mil till närmaste nämndeman eller gode man. Ett genomförande av förslaget kan därför leda till att den sökanden åsamkade kostnaden för värderingen ofta kommer att överstiga den ersättning sökanden får uppbära för skadan. Länsstyrelsen har därför föreslagit, att, för den händelse icke ersättning för värderingskostnaden, där denna uppgår till ett i förhållande till skadeersättningen avsevärt belopp, skall kunna erhållas ur älgskadefonden, den föreslagna skärpningen av värderingsmännens kvalifikationer något mildras, t. ex. så, att den ena av värderingsmännen kan vara en av landsfiskalen såsom trovärdig vitsordad person.

I fråga om det föreslagna ytterligare villkoret för erhållande av skadeersättning eller att skadan ej skäligen kunnat av den skadelidande förebyggas har *länsstyrelsen i Jönköpings län* framhållit såsom önskvärt att i sådana fall, då skada av älg kunnat i viss mån förebyggas genom skyddsåtgärder, den jordbrukare eller fruktodlare, som vill göra gällande ersättningsanspråk, också åläggas visa, att skäligen sådana åtgärder vidtagits. *Länsstyrelsen i Kopparbergs län* ifrågasätter, att värderingsinstrumentet jämväl skall innehålla intyg om, att synemännen funnit, att sökanden icke skäligen kunnat förebygga den skada varom i instrumentet är fråga. Enligt länsstyrelsens mening bör nämligen, ehuruval i de ojämförligt flesta fallen uppkommen skada icke kunnat förebyggas, förhandenvaron av ifrågavarande villkor uppmärksammas av intygsgivarna och detta även komma till uttryck i det av dem utfärdade intyget.

Sistnämnda länsstyrelse har icke haft något att erinra mot förslaget att för de fall att skadegörelse å gröda skett å tid, då inverkan därav på skörde-resultatet icke kan bedömas, med värderingen och ansökningen skall få anstå till dess sådant bedömande kan ske, men har som sin uppfattning uttalat, att sökanden skall hava att inom samma tid som för vanliga fall är stadgat beträffande ingivande av ansökningen avgiva anmälan om att skada skett samt att ansökning och värderingsinstrument längre fram komma att

avgivas. *Länsstyrelsen i Älvsborgs län* har däremot funnit det knappast tillrädligt att tillåta uppskov med värderingen av skadan och har därutinnan anført, att man kunde vara förvissad om, att, därest exempelvis på hösten älg orsakat skada å sädesbrodden, vid vårvärdering av skadan komme att på älgens konto skrivas alla genom övervintringen eventuellt uppkomna skador.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har beträffande den tid, inom vilken ansökan om ersättning skall ingivas till vederbörande lands- eller stadsfiskal, anført, att det givetvis är av värde för ett tillförlitligt bedömande av skadans art och omfattning, att syn verkställes så snart som möjligt efter skadans inträffande, men att, då det gäller avlägset belägna bruksdelar, svårighet kan tänkas uppstå för markägaren att iakttaga den föreslagna tidsbestämningen. *Länsstyrelsen* har därför föreslagit, att tiden för ansökningens ingivande något utsträcker beträffande de norrländska länens landsbygd.

Vidkommande förslagets detaljer i övrigt har *styrelsen för Svenska jägareförbundet* funnit bestämmelsen om skyldighet för jakträttsinnehavare att till länsstyrelsen avlämna uppgift å det antal älgar, som under jakten nedlagts inom länet, böra för att underlätta övervakandet av att alla fällda älgar verkligen deklarerats utökas med föreskrift att därvid även skall uppgivas den fastighet varå djuren fällts. Förbundsstyrelsen har därjämte påpekat värdet ur statistisk synpunkt av att djurets kön och ungefärliga ålder samtidigt uppgivas. Jämväl *länsstyrelsen i Älvsborgs län* anser uppgiftsskyldighet böra stadgas rörande fällda älgars kön och — där så kan ske — ålder samt den fastighet, å vilken nedläggandet skett.

Vad beträffar ordningen för inbetalning av älgavgifterna har *länsstyrelsen i Malmöhus län* funnit det vara ur kontrollsynpunkt lämpligare, att inbetalningen får ske genom vederbörande landsfiskal, vilken enligt länsstyrelsens mening äger bättre förutsättningar att tillse att någon underlåtenhet i sådant avseende, vare sig uppsåtlig eller ouppsåtlig, icke äger rum.

Länsstyrelsen i Södermanlands län har ansett den föreslagna tiden för ingivande av ansökan om återbekommande av för mycket erlagd licensavgift vara väl snävt tilltagen och har föreslagit densammans höjande till fjorton dagar.

Slutligen har *länsstyrelsen i Östergötlands län* funnit det för underlåtenhet att fullgöra uppgiftsskyldighet eller för avgivande av oriktig sådan uppgift föreslagna straffet — böter från och med femton till och med tre hundra kronor — alltför lågt, åtminstone i vad angår oriktig uppgift.

*Departements-
chefen.*

Att döma av de år från år ökade avskjutningssiffrorna har älgstammen i riket under det senaste årtiondet undergått en betydande ökning. Stammens tillväxt har emellertid varit koncentrerad huvudsakligen till rikets mellersta och södra delar, d. v. s. till trakter där eventuella skador till följd av en talrik högviltstam måste bliva mest kännbara. De under de sista åren uppkomna skadorna, för vilka ersättning skolat utgå ur älgskadefonden, ha

också i nämnda delar av riket nått en sådan omfattning att, av brist på medel, allenast reducerad ersättning kunnat utbetalas. Å andra sidan har i de nordliga länen, där odlingsförhållandena och den i åtminstone vissa län svaga älgstammen medverka till att älgskador förekomma allenast undantagsvis eller i ringa omfattning, på influtna älgavgifter uppstått betydande överskott. Detta har kommit övriga delar av riket till godo och sålunda bidragit till att minska disproportionen mellan skadorna och ersättningsbeloppen. Nu berörda och andra i utredningen påvisade förhållanden synas giva vid handen att ändring erfordras i bestämmelserna om älgavgifter och älgskadefonden. Härvid bör åsyftas dels att skapa möjlighet till ersättande av liden skada i största möjliga utsträckning, dels ock att befordra sådan vård av älgstammen att såväl odlare- som jaktvårdsintresset blir tillgodosett. Härjämte synas älgavgifterna från de nordligaste länen, där det ekonomiska utbytet av älgjakten blir förhållandevis ringa, icke längre böra användas för gäldande av skadeersättningar i de mellersta och södra delarna av riket.

Vad den sistnämnda frågan angår har utredningsmannen föreslagit en uppdelning av älgskadefonden på två fonder, av vilka till den ena skola föras avgifter för älgar, fällda inom de sex nordligaste länen, och till den andra övriga älgavgifter. I vissa yttranden har förordats en ytterligare uppdelning av fonden, så att det bildas en älgskadefond för varje län. En sådan åtgärd skulle emellertid medföra att varje län i princip ålades att självt bära sina älgskador och att således älgavgifterna finge bestämmas länsvis i förhållande till skadefrekvensen inom varje län. Detta komme i sin tur att medföra att inom de flesta länen i mellersta och södra Sverige älgavgifterna måste höjas, i vissa län flerdubblas. En mera avsevärd höjning av avgifterna kan emellertid med visshet beräknas verka minskande på avskjutningen, framför allt vid licensjakten. Särskilt genom licensjakten har man å andra sidan ett verksamt medel att nedbringa skadegörelsen, då licensjakten medger avskjutningens förläggande företrädesvis till platser, där skada brukar förekomma. Enär alltså ett system med länsfonder kan befaras medföra ökning av älgskadorna, kan jag icke förorda detsamma. I enlighet med utredningsmannens förslag torde därför en älgskadefond böra inrättas för norra och en för södra Sverige. Till älgskadefonden för norra Sverige torde härvid föras avgifterna från de norrländska länen samt Kopparbergs län. Att såsom föreslagits till denna grupp hänföra jämväl Värmlands län synes mindre lämpligt. De senaste åren ha nämligen älgskadorna i Värmlands län visat en icke obetydlig ökning. Medan således de av domänstyrelsen tillstyrkta ersättningarna för år 1934 utgjorde 5,087 kronor, fördelade på 105 sökande, uppgingo motsvarande tal för år 1935 till 8,310 kronor och 167 sökande samt för år 1936 till 8,597 kronor och 129 sökande. Av nämnda ersättningsbelopp belöpte å varje inom länet skuten älg respektive 9 kronor 3 öre, 15 kronor 27 öre och 13 kronor 58 öre.

I detta sammanhang torde jag få erinra om att Kungl. Maj:t i en denna dag framlagd proposition, nr 46, angående förslag till lag om rätt till jakt m. m. föreslagit inrättande av en fond (jaktvårdsfonden), vilken efter Konun-

gens bestämmande skall användas till främjande av jaktvården i riket och vilken skall förses med medel genom upptagande av vissa jaktvårdsavgifter.

Genom den av mig förordade uppdelningen av älgskadefonden kommer tillgången å älgavgiftsmedel inom de nordligaste länen att uppgå till betydligt större belopp än vad som erfordras för gäldande av skadeersättningar inom området för fonden för norra Sverige. Då behovet av medel till jaktvårdsåtgärder, i främsta rummet älgstammens vård och skydd, inom de nordligaste länen icke torde kunna täckas av de i dessa län inflytande jaktvårdsavgifterna, vill jag förorda, att överskottet å älgavgifterna får av Kungl. Maj:t användas för jaktvårdsändamål inom dessa län.

Uppdelningen av fonden kommer givetvis att medföra minskning av de nu för älgskadors ersättande i mellersta och södra Sverige tillgängliga medlen med ett årligt belopp, som motsvarar överskottet på älgavgifterna från de sex nordligaste länen, vilket överskott uppgått till mellan 20,000 och 25,000 kronor. Det lär visserligen kunna förutses, att med tillämpning av de grundsatser för jaktvårdens utövande, som fått sitt uttryck i förslaget till lag om rätt till jakt, det skall bliva möjligt att genom ändamålsenligt verkställd avskjutning åstadkomma betydande minskning av älgskadorna. Innan så sker torde dock någon tid förflyta. Åtgärder för att kompensera minskningen i älgavgifterna ävensom för att överhuvud uppnå bättre jämvikt mellan skadorna och de för dessas gäldande tillgängliga medlen torde därför böra vidtagas. På de av utredningsmannen anförda skälen kan jag — fränsett en mindre höjning av licensavgiften — icke förorda höjning av älgavgifterna. Den förut omnämnda jaktvårdsfonden har tänkts skola disponeras så, att viss del av densamma skall stå till Konungens förfogande för att användas till jakt- och naturvårdande ändamål inom riket i allmänhet. Då uppehållandet av en god älgstam i främsta rummet får anses vara ett jaktvårdsintresse och av det anförda torde framgå, att detta intresse icke kan tillgodoses med mindre gottgörelse lämnas för de med förekomsten av en sådan älgstam förbundna skadorna, torde det icke kunna anses strida mot grunderna för användningen av jaktvårdsfonden, att av densamma årligen användes visst belopp för utfyllnad av älgskadefonden för södra Sverige.

I likhet med utredningsmannen finner jag det önskvärt att licensjakten med dess möjligheter till reglerad avskjutning kommer till flitigare användning än vad nu är förhållandet. För att främja detta önskemål har utredningsmannen föreslagit bestämmelse om rätt för jakträttsinnehavare, som icke nedlagt i tillstånd till särskild jakttid avsett antal älgar, att återbekomma vad för mycket erlagts i avgift. Häremot torde i och för sig icke vara något att erinra. Jag håller emellertid före att man, såsom i flera yttranden ifrågasatts, bör kunna gå ett steg längre och helt avskaffa förskottsbetalningen av licensavgiften. Dessa ändringar, som göra förfaringsättet vid inbetalningen av älgavgifterna enhetligt och innebära en lättnad för licensinnehavare, torde möjliggöra en höjning av licensavgiften. Licensavgiften torde dock icke böra sättas högre än dubbla beloppet av den allmänna älgavgiften eller alltså trettio kronor. Med nuvarande antal på licens skjutna

älgar kommer denna höjning att tillföra älgskadefonden ett årligt merbelopp av mellan 5,000 och 6,000 kronor.

Jag tillstyrker utredningsmannens förslag att ersättning ur älgskadefond skall kunna tillerkännas innehavare av fruktodling. I likhet med vad som gäller i fråga om skada å gröda torde det bliva nödigt att begränsa rätten till ersättning. Sålunda lärer ersättning endast böra tillkomma den som odlar frukt i huvudsakligt ändamål att försälja densamma. Detta torde lämpligen kunna uttryckas så, att skadan skall vara ägnad att inverka på odlarens utkomstmöjligheter.

Vidkommande det av utredningsmannen föreslagna allmänna villkoret för erhållande av ersättning eller att skadan ej skäligen kunnat av den skadelidande förebyggas får jag under hänvisning till vad jag vid anmälan inför Kungl. Maj:t tidigare denna dag av lagrådets utlåtande över förslaget till lag om rätt till jakt anfört vid 24 § av nämnda förslag tillstyrka införande av bestämmelse om villkor av nämnda innebörd.

I likhet med vad i några av yttrandena föreslagits förordar jag, att kretsen av värderingsmän vidgas och att således föreskrives att av värderingsmännen, vilka böra vara ojäviga samt i jordbruk eller trädgårdsskötsel kunniga män, en skall innehava antingen något av de av utredningsmannen föreslagna förtroendeuppdragen eller vara tjänsteman vid domänverket eller skogsvårdsstyrelse, ordförande eller ledamot i jordbrukskommission eller polisman eller ordförande i kommunalnämnd. Med en sådan utvidgning av kretsen av värderingsmännen torde den allmänt såsom nödvändig vitsordade skärpningen av deras kvalifikationer icke behöva medföra någon mera avsevärd fördyring för sökandena av syne- och värderingskostnaderna.

Förslaget att i sådana fall, då den ekonomiska betydelsen av skada icke förrän på en senare tidpunkt kan fastställas, medgiva uppskov med synen och värderingen finner jag mig icke kunna tillstyrka. En bestämmelse härom synes mig nämligen bliva av ringa praktisk betydelse, då man ur kontrollsynpunkt icke lärer kunna underlåta att samtidigt föreskriva skyldighet för den skadelidande att redan vid skadegörelsen föranstalta om syn samt ingiva skadeanmälan. Kostnaden härför torde nämligen knappast komma att avsevärt understiga kostnaderna för den dubbla skadevärdering, som med nuvarande bestämmelser någon gång kan bliva nödvändig. Ej heller finner jag nödigt förorda länsstyrelsens i Gävleborgs län förslag om utsträckning för de norrländska länens vidkommande av tiden, inom vilken ansökan om ersättning jämte värderingsinstrumentet skall ingivas till lands- eller stadsfiskalen. Enligt en som det vill synas numera fast och efter min mening välgrundad praxis bruka nämligen länsstyrelserna till prövning upptaga även sådana ansökningar, som ingivits efter den stadgade tiden av fjorton dagar, blott ej alltför lång tid förflutit mellan skadegörelsen samt synen och värderingen.

Ur såväl statistisk som kontrollsynpunkt lärer det kunna bliva av värde om den som i och för erläggande av föreskriven älgavgift avlämnar uppgift om antalet av honom fällda älgar jämväl ålägges att uppgiva den fastighet,

där nedläggandet skett, ävensom de fällda djurens kön. Jag förordar alltså införande av bestämmelse härom. Likaså finner jag det lämpligt, att enhetliga formulär till blanketter fastställas för ansökan om bidrag ur älgskadefond samt syne- och värderingsinstrument.

Vad slutligen angår straffet för underlåtenhet att fullgöra uppgiftsskyldighet beträffande antalet fällda älgar samt för oriktig sådan uppgift biträder jag utredningsmannens förslag om höjning av straffminimum från nu gällande tio till femton kronor men finner ytterligare skärpning av straffet för oriktig uppgift icke erforderlig.

De föreslagna bestämmelserna torde böra förlänas giltighet från och med den 1 juli 1938.

På grundval av nu anförda synpunkter har inom jordbruksdepartementet utarbetats förslag till förordning angående älgavgifter m. m., vilket förslag torde såsom *bilaga* få fogas till statsrådsprotokollet.

Under återopande av det anförda hemställer föredraganden, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) medgiva att älgavgift må uttagas med trettio kronor för varje älg, som fälles under tid som avses i tillstånd till särskild jakttid, samt med femton kronor för varje älg, som fälles under lovlig jakt å område, i fråga om vilket ej medgivits särskild jakttid;

2) bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med de i det föregående angivna grunderna utfärda erforderliga bestämmelser beträffande älgavgifternas sammanförande till älgskadefonder samt de allmänna villkoren för bidrag ur älgskadefond att gälla från och med den 1 juli 1938.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

P. Gullstrand.

Bilaga.

F ö r s l a g
till
förordning angående älgavgifter m. m.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

För älg, som fälles inom riket, skall utgivas älgavgift på sätt närmare anges i denna förordning.

Älgavgifterna skola sammanföras till fonder sålunda, att de avgifter som inflyta för älgar, fällda inom Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Väster-norrlands, Gävleborgs och Kopparbergs län, bilda en fond (älgskadefonden för norra Sverige) samt övriga avgifter en fond (älgskadefonden för södra Sverige). Ur älgskadefond skall utgå bidrag till lindrande av skada av älg inom det område från vilket fondens medel härflyta ävensom, i den mån medlen förslå därtill, till jaktvårdsändamål, i första hand älgstammens vård och skydd, inom området.

Älgskadefonderna förvaltas av statskontoret. Till myndighet under året influtna älgavgifter överlämnas till statskontoret före utgången av december månad.

2 §.

Envar som för jakt efter älg medgivits särskild jakttid enligt jaktstadgan har att därför till myndighet, som meddelat tillståndet, erlägga en avgift av trettio kronor för varje älg, som fällts under tid som avses i tillståndet. Avgiften skall inbetalas sist å tredje dagen efter det den särskilda jakttiden utgick och vara åtföljd av en av tillståndets innehavare på tro och heder underskriven uppgift å det nedlagda antalet älgar. Har den särskilda jakttiden varit uppdelad på flera perioder, må anstå med avgiftens inbetalande och uppgiftens avlämnande till å tredje dagen efter utgången av den sista perioden.

3 §.

För varje älg, som under lovlig jakt fälles å område, i fråga om vilket ej medgivits särskild jakttid enligt jaktstadgan, skall av jakträttsinnehavaren erläggas en avgift av femton kronor.

Har jakten idkats å mark, varå gällande grunder för tillgodogörande av kronans jakträtt äga tillämpning, inbetalas den i första stycket avsedda avgiften till domänstyrelsen i den ordning styrelsen bestämmer. I fråga om an-

nan mark än nyss sagts åligger det jakträttsinnehavaren att sist å tredje dagen efter utgången av den tid, då i allmänhet jakt efter älg är tillåten i orten, eller beträffande älg, som fällts i hägnad jaktpark eller djurgård, sist å tredje dagen, sedan djuret fälldes, till länsstyrelsen avlämna en på tro och heder underskriven uppgift å det antal älgar, som av honom under jakten nedlagts inom länet, samt därvid inbetala den i första stycket omförmälda avgiften.

Innehaves jakträtt av flera, svare envar av dem för att skyldighet, som är stadgad i denna paragraf, varder fullgjord.

4 §.

1 mom. Tillfogas innehavare av mindre brukningsdel skada av älg å honom tillhörig växande eller avmejad men ej inbärgad gröda och har han ej genom tillgodogörande av jakträtt eller eljest kunnat hålla sig skadelös, må bidrag ur älgskadefond kunna tillerkännas honom. Sådant bidrag må dock ej utgå med mindre skadan är av väsentlig beskaffenhet och ej kunnat förebyggas genom rimliga åtgärder från den skadelidandes sida; och må till den vars brukningsdel omfattar större areal odlad jord än femton hektar utgå bidrag allenast när särskilda skäl därtill äro.

Bidrag ur älgskadefond må ock kunna utgå, där skada av älg inträffar å fruktodling och skadan är ägnad att inverka på innehavarens utkomstmöjligheter samt ej kunnat förebyggas genom rimliga åtgärder från hans sida.

2 mom. Vill någon framställa anspråk på bidrag som i 1 mom. sägs, skall han ofördröjligen låta två ojäviga, i jordbruk eller trädgårdsskötsel kunniga män syna och värdera skadan. Av syne- och värderingsmännen skall en vara nämndeman, ägodelningsnämndeman eller god man vid lantmåteriförrättning eller tjänsteman vid domänverket eller skogsvårdsstyrelse eller ordförande eller ledamot i jordbrukskommission eller polisman eller ordförande i kommunalnämnd.

Bidragssökanden har därefter att med bifogande av värderingsinstrumentet och de handlingar i övrigt han önskar åberopa ingiva sin till Konungen ställda ansökning till landsfiskalen i orten eller, såvitt angår område i stad, till stadsfiskalen inom fjorton dagar efter det skadan skedde. Det åligger landsfiskalen eller stadsfiskalen att skyndsamt överlämna ansökningshandlingarna jämte eget yttrande till länsstyrelsen, vilken före utgången av december månad med eget utlåtande till Konungen översänder samtliga under året inkomna inlagor.

5 §.

Beviljat bidrag utbetalas av statskontoret till länsstyrelsen, som ombesörjer att bidraget kommer bidragstagaren tillhanda.

6 §.

Angående bidrag ur älgskadefond till jaktvårdsändamål bestämmer Konungen på framställning av domänstyrelsen eller vederbörande länsstyrelse.

7 §.

1 mom. Underlåter någon att fullgöra uppgiftsskyldighet som åligger honom enligt 3 § eller avger han oriktig uppgift, straffes med böter från och med femton till och med tre hundra kronor och vare pliktig gälda avgift, som ej blivit erlagd i följd av förseelsen.

2 mom. Dömes någon till ansvar för olaga jakt eller för olovlig jakt å annans jaktområde, skall han, där vid jakten älg blivit fälld, tillika förpliktas att gälda avgift som sägs i 3 §.

8 §.

Åtal för förseelse mot denna förordning anhängiggöres vid allmän domstol och utföres av allmän åklagare.

Böter som ådömas enligt denna förordning tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas gäldande, skola de förvandlas enligt allmän lag.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1938, från och med vilken dag förordningen den 18 juli 1931 (nr 306) med vissa bestämmelser angående jakt efter älg samt kungörelsen den 18 juli 1931 (nr 307) angående allmänna villkor och bestämmelser för bidrag ur älgskadefonden skola upphöra att gälla.
